

◆ کتر ناصر صفایی نائینی

۱۳۸۵

سی تی اسکن مومیایی فرعون مصر

سی تی اسکن برای مومیایی شده های مصری استفاده شده است. همچنین برای جسد مردی که از ۵۲۰۰ سال پیش از این یعنی در حقیقت از عصر فلزات باقی مانده و در سال ۱۹۹۱ در یخچال های طبیعی کوه های آلپ در شمال ایتالیا او را پیدا کرده اند نیز این شیوه به کار رفته است. در مورد این جسد آنچه را که رادیوگرافی معمولی قادر به تشخیص نبود با سی تی اسکن تشخیص دادند که وجود یک نوک پیکان در بدن این مرد یخی بود که احتمال داده شد باعث مرگ او شده بوده است. به هر حال گفته اند که نتیجه سی تی اسکن فرعون یاد شده را به زودی در قاهره اعلام خواهند کرد. در خصوص سن و سال و علت مرگ این فرعون بسیار صحبت کرده اند همین مطالب مشوق باستان شناسان شده است تا علت واقعی را جستجو کنند.

این اولین بار بعد از ۸۲ سال است که یک مومیایی را از قبرش خارج می کنند و دیده اند که جسد مومیایی شده در بد وضعی قرار دارد و مصری ها در صددند تا بتوانند آن را دوباره به شکل اول برگردانند و محافظت کنند. مومیایی را بعد از

برخوردار نبوده است که بتوان فهمید که آن قطعات استخوانی شکسته به علت انفجاری در مغز او به وجود آمده باشد، در حالی که سی تی اسکن با تصاویر سه بعدی اطلاعات دقیق تری به دست می دهد. در گذشته نیز چنان که برای رامسس اول فرعون مشهور مصر انجام شده به دلایلی از

هدف از سی تی

اسکن مومیایی

توتانخامن

فرعون مصر پی

بردن به علت مرگ

او است

اخیراً تیمی از محققین باستان شناسی جسد مومیایی شده توتانخامن را از قبرش خارج کرده اند تا استخوان های او را به وسیله سی تی اسکن آزمایش کنند تا شاید از این راه بتوانند اسراری را که در باره او وجود دارد پس از سال های متمادی کشف کنند. مثلاً آیا مرگ او در سه هزار سال پیش در پی سوء قصدی بوده و یا این که به مرگ طبیعی در گذشته است. دستگاه سی تی اسکن را در خودروی مخصوصی که برای این کار ساخته شده در نزدیک قبر زیرزمینی این فرعون قرار داده بودند که در دره مشهور شاهان واقع شده است. به مدت ۱۵ دقیقه ۱۷۰۰ تصویر از جنازه فرعون گرفته شد که می بایستی کمک بزرگی به حل معمای زندگی و مرگ توتانخامن بنماید. مثلاً تبار خانوادگی او، سن واقعی او که تصور می شود ۱۷ ساله بوده است و همچنین علت مرگ او.

در یک رادیوگرافی که ۳۶ قبل از او انجام شده است قطعات شکسته استخوان را در داخل مجموعه او دیده اند ضمناً شواهد هم نشان داده است که تدفین او در گنجه ای از طلای ناب با شتاب انجام شده است. معالک این آزمایش از چنان دقیقی

برای اولین بار پس از ۸۲ سال یک مومیایی را از قبرش خارج کرده‌اند

مدت ۵ سال هزینه این تحقیقات را تقبل کرده است می‌گوید: در این مدت چند مومیایی دیگر را نیز اسکن خواهند کرد تا بهترین روش محفوظ نگه داشتن آنها را دریابند و چگونگی سلامتی آنان را در زمان حیاتشان تشخیص دهند. به این ترتیب بهتر می‌توان از وضعیت بیماری و سلامتی در مصر باستان با خبر شد. باستان‌شناسان مصری تصمیم دارند که جسد مومیایی شده فرعون را از مصر به محل دیگری انتقال ندهند و تحقیقاتی که باید انجام شود منحصرًا توسط باستان‌شناسان مصری و در خود مصر انجام گیرد.

اکنون بی‌مناسب نیست که کمی هم به حاشیه برویم.

سیستم بهداشت و درمان در کبک که ایالت فرانسه زبان کانادا می‌باشد از مدتی پیش بسیاری از ویژگی‌های خود را از دست داده است از جمله باید از لیست انتظار بیماران نام برد که در هر زمینه از امور درمانی حتی برای مراجعه به بعضی از اطباء خیلی طولانی و آزاردهنده و بعضاً مخاطره‌انگیز شده است از جمله لیست انتظار برای بیمارانی که نیاز به سی‌تی‌اسکن دارند. یکی از همین بیماران مطبی را به روزنامه گازت مونترال فرستاده و در آن نوشته بود که اگر فرعون توتانخامن در کبک بود اکنون پنج هزارمین نفری بود که می‌بایستی برای یک سی‌تی‌اسکن در لیست انتظار منتظر نوبت بماند! او قبل از این که سی‌تی‌اسکن اختراع شود فوت کرده و اکنون برای این که با سی‌تی‌اسکن مورد آزمایش قرار گیرد او را از قبرش بیرون آورده‌اند این آن چیزی است که در این جا در انتظار ما هم هست؟

انجام اسکن مجدداً به قبرش برگردانده‌اند و تمامی اقدامات مورد نظر در همان محل انجام خواهد شد. وقتی در سال ۱۹۲۲ قبر توتانخامن توسط یک باستان‌شناس انگلیسی کشف شد توجه مردم هم به زندگی کوتاه او جلب گردید. ضمن این که وجود گنجی از طلا و سنگ‌های قیمتی که حکایت از ثروت و هنرمندی و چیره‌دستی صنعتگران دربار فرعون می‌کرد نیز همراه آن یافته شد. ربع قرن پیش گنج فرعون را برای بازدید عمومی به موزه‌های مختلف دنیا فرستادند و ۸ میلیون نفر از آن بازدید کردند این گنجینه در معیار کوچک‌تری در سوئیس و آلمان و سپس در آمریکا و کانادا به معرض تماشا گذارده خواهد شد و این نشان می‌دهد که قانونی را که حکومت مصر در سال ۱۹۸۰ وضع کرده که غالب این اشیاء نمی‌بایستی از مصر خارج بشوند لغو شده است. وضع قانون یاد شده به این خاطر بود که تعدادی از این اقلام در راه انتقال از این موزه به آن موزه آسیب دیده بودند.

و اما علت مرگ توتانخامن چه بوده است؟ مدت‌های مدیدی این مساله در نظر باستان‌شناسان مصری سوال برانگیز بود عده‌ای معتقدند که او را در شرایط شتاب‌آمیزی دفن کرده‌اند و این خود موجب شک و تردید می‌شود. توتانخامن در حدود ۳۳۰۰ سال قبل حکومت می‌کرد و می‌گویند که او دوازدهمین فرمانروای مصر از هیجدهمین سلسله فرانعه بوده است. او در ۸ سالگی به تخت می‌نشیند و در حدود سال ۱۳۲۳ قبل از میلاد مسیح تقریباً در سن ۱۷ سالگی می‌میرد. از نظر شجره‌نامه خانوادگی نیز سوالاتی مطرح می‌باشد معلوم نیست که او پسر و یا برادر ناتنی اخیاطن بوده که فرعون مصر به شمار می‌رفت چون دگراندیش بود و شکلی انقلابی از یکتاپرستی را به مصر قدیم ارایه داد. او پسر Amenmotep سوم بود.

سی‌تی‌اسکن در دره‌ای واقع در ساحل غربی رودخانه نیل انجام گرفته. جعبه چوبی را که حاوی مومیایی فرعون بود در قبر سنگی یک پارچه‌ای در زیرزمین قرار داشت بیرون می‌آورند و از پله‌های سنگی مقبره بالا می‌برند جسد مومیایی شده سپاه‌رنگ شده بود که به همان ترتیب آن را وارد دستگاه اسکن می‌نمایند. این دستگاه در آلمان ساخته شده و توسط کمپانی زیمنس و مجله ناشنال جئوگرافیک اهدا شده است. معاون مدیر عامل ناشنال جئوگرافی که سازمان متبوعه او برای